

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in universam logicam - Cod. Ettenheim-Münster 158

Reihing, Jacob

[S.l.], 1609

Prolegomenon III.

[urn:nbn:de:bsz:31-113622](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-113622)

exemplum) et de illo fusiq; agit logica qd syllog e principi⁹
 nale subiectum inter ipsas argntoes. 2° d'iq; ita ostendit 3° qd
 inter syllos inter syllos pfectissima et principalis ptes d'
 d' monstrad insags maxime intendit in logica et ab illa
 psertim logica instrumentu sciariu novat qd principa
 lissimu oio obiectum logica e d' monstrad. Juxta hanc
 geluodam gulari pnt quorundam autorum hia d' obiecto lo
 gica ut Alberthi magni q in plogo p'dicabilium argntoem
 Jesti q 2^a q. sua logica syllogum Ammonii et Symbolici q in
 p'fatioe p'dicamentorum d' monstrad obiectum logica statuunt
 loquendo q. isti authores aut d' principali obiecto logica
 aut d' obiecto logica aristotelica cuius subiectum attribu
 tionis atq; ubi syllogum principale u. d' monstrad e du
 bium n e certe Jesti lo. ut. exp'ce dicit syllogum de
 2° et p'rimu obiectum logica ad qd d' atq; ubi n log' p'
 na p'rioru q. 2. p'mit syllogu obiectum libroru p'rioru
 totiq; logica obiectum ait e instrumentu sciendi sub
 quo d' h'ocem et divisione et comprehensio ut in scriptum
 manifesta scriptum explicat.

Juxta hanc conclusionem con
 cludento aliquo h'oc

Ex duab; disputacionib; colligo talem d' h'ocem logica lo. Corollarium
 gica e scia docens facere rectam d' h'ocem seu orao
 ne qua ignotum ex notis manifestam. scia e loco g'neris
 reliqua loco diffia.

prolegomenon. III.

De quantitate Logica.

De 3° circa qualitatem logica disputabim; 70
 p'culatone sit an practica isto an sit p' p'ria 30
 d' d' h'ocem logica docentis et utit' et d' h'ocem d' h'ocem d' h'ocem
 p'ria circa qualitatem
 h'ocem d' h'ocem

Cap. 1.

p'culatone sit log. an practica.

Cui e ex falsis doctrina isto metaph. textu 30 scianu

*Divisio in speculativas et practicas alibi ex instituto
exPLICANDA hoc lo ut hia d logica ferri possit t ubriusq
discrimine brevis hac Notanda. In Speculativa sua
cuius finis ultimus e org loquor a. d sine intrinseco
seu quem ipsa scia naa intendit n t fine extrinseco
seu scientis. Ferri n. ut ut qs sciam intrinsece specula
tivam suo arbitrio ordinat ad qlum q. u. sciam intrin
sece practicum tm cognitionis n operatio ead sibi comparat
tam scia aliqua tm naam, et passiones alicuius rei et mor
brat, nullumqz modum aut regulas faciendi alicuius operis
prescribit sine res qz gerit, pot. a nobis fieri, sine n
illa scia e speculativa. Ea . u. q regulas aliquas operandi
trahit abii simul et naam rei explicet e practica. In
speculativa scia ht unu tm aliu fut. cognitiõe p qz
assequi fixe suum: practica . u. ht duos atqz unq e cogni
tio qz elicit et qz dirigit alium quando actum q n ab
ipsa, sed ab alio potentia vel habitu elicit seu efficit
q atqz e ultimus finis scia practica et praxis de u. g.
scia e scia speculativa. qz qz contemplatio corqz naale re
lagz contemplatione gertata e nec at aliqz org faciendum
ex se ordinabile. Effica . u. e scia practica qz cognitiõe
virtutis elicit ut p eam horam dirigit in actibz virtutis
exercendi q atqz licet sint ultimus finis effica n tm ab ipsa
q obiectum illig e ab autoribz qz accipiuntqz primo la
ta p quocunqz habitu. In fine ht org aliqz sine illud sit
actio immanens, ut alio voluntatis et intellectu sine trahi
ens ad externa sine hns pot. se effectum ut edificaco
sine n hns ut edificatio e qz hac acceptio qz i cu
di. hnguens uno noie at quate habitz oppositor specu*

*Divisio in speculativas et practicas alibi ex instituto
exPLICANDA hoc lo ut hia d logica ferri possit t ubriusq
discrimine brevis hac Notanda. In Speculativa sua
cuius finis ultimus e org loquor a. d sine intrinseco
seu quem ipsa scia naa intendit n t fine extrinseco
seu scientis. Ferri n. ut ut qs sciam intrinsece specula
tivam suo arbitrio ordinat ad qlum q. u. sciam intrin
sece practicum tm cognitionis n operatio ead sibi comparat
tam scia aliqua tm naam, et passiones alicuius rei et mor
brat, nullumqz modum aut regulas faciendi alicuius operis
prescribit sine res qz gerit, pot. a nobis fieri, sine n
illa scia e speculativa. Ea . u. q regulas aliquas operandi
trahit abii simul et naam rei explicet e practica. In
speculativa scia ht unu tm aliu fut. cognitiõe p qz
assequi fixe suum: practica . u. ht duos atqz unq e cogni
tio qz elicit et qz dirigit alium quando actum q n ab
ipsa, sed ab alio potentia vel habitu elicit seu efficit
q atqz e ultimus finis scia practica et praxis de u. g.
scia e scia speculativa. qz qz contemplatio corqz naale re
lagz contemplatione gertata e nec at aliqz org faciendum
ex se ordinabile. Effica . u. e scia practica qz cognitiõe
virtutis elicit ut p eam horam dirigit in actibz virtutis
exercendi q atqz licet sint ultimus finis effica n tm ab ipsa
q obiectum illig e ab autoribz qz accipiuntqz primo la
ta p quocunqz habitu. In fine ht org aliqz sine illud sit
actio immanens, ut alio voluntatis et intellectu sine trahi
ens ad externa sine hns pot. se effectum ut edificaco
sine n hns ut edificatio e qz hac acceptio qz i cu
di. hnguens uno noie at quate habitz oppositor specu*

*In n. scia speculativa
qz practica*

*Speculativa scia
practica n hns*

*Practica n hns
qz*

*Practica n hns
qz accipiuntqz
p. hns*

haec acceptio qz i cu

latius. ut accipiuntur Aristoteli ut practica ita sit
 alium alioque immanens in dicta praxis quo modo op-
 ponitur practicum factio et praxis factio factio. n. quid sit habitus factio
 habitus est qui circa factioem hoc est opus externum versatur qua-
 tes sunt omnes artes mechanicae 3° Aristoteli praxis sumitur 3° Aristoteli
 in actione morali seu studiosa quo modo sola praxis
 et factio habitus intellectus practici sunt nam ambo versantur
 circa actiones morales haec porro receptiones fundantur in
 variis locis Aristoteli quibus variis et practico intellectu vel habitu
 ipsa praxis locuta est 7 loca alibi expentur.
 His suppositis variae sunt aucto. hinc et prout. quibus et a
 eorum qui dicunt logicam esse speculativam ita scilicet in prologo
 sententiarum. q. 4. Durand. lib. 1. q. 6. folij et Pot. Tot. q. 7.
 Gemiali. fanelly. to. 1. cap. 7. Jorcinas. cap. 6. Metaph. q. 2.
 Capolij. q. 2. prologi. a. 1. et ut est in 1. 1. 1. 1. q. 57. a. 3.
 ad 3um ubi ait in speculabilitate quod est per motum cuiusdam
 operis ut solutio est hinc oritur quia opus numerandi est
 quibus ad quicquid opera est habitus speculativi ordinari. Dicit
 et quaedam similitudinem artes scilicet liberales ita hinc est eorum ratio nulli
 et dicunt logicam esse practicae est noster Gabrielis in prologo.
 q. 10. a. 2. Eckii. q. 4. prologi. a. 2. canones et tendunt tandem
 6. Metaph. q. 3. et 11. Pons. 2. Metaph. cap. 3. q. 2. 1. 1. 1. 1.
 q. 4. a. 5. et insonant Suarez to. 2. disp. 19. ab initio. 2. hinc
 et illorum qui dicunt logicam esse simul speculativam et practicae
 et hinc variis a variis tendunt hinc n. aiunt esse duos dis-
 tinctos habitus quorum unus sit speculativus et scilicet nam
 ac practicae modorum differentia in se posse cognoscit et
 a modis altera practicae et regulas dicitur quomodo sit dis-
 tincta. et illis n. distinctis habitibus una totalem logicam
 et aggregatam gloriis ita ut et entire Suarez to. 2.

20
 ita Aristoteli
 quid sit habitus factio
 3° Aristoteli
 factio acceptas fundantur
 in hinc.
 Varias et 20. hinc.
 5^a nulli
 est speculativam
 3^a hinc nulli.
 3^a et simul speculativam
 et practicae
 3^a aiunt esse duos dis-
 tinctos habitus et quomodo.

Alii eam unam simpliciter
habent et quomodo.

Quod nulli eorum eam simpliciter
habent nisi per se.

ergo eam organice

Conclusio
Falsum est eam unam simpliciter
habere nec organice.

Confirmatio

quod querendum manet
in principio scilicet

ita conclusio
ergo eam unam simpliciter
habere.

dispositio quod subsistentiam illi quod unam simpliciter habitum quod sit
una simpliciter qualitas volunt omnium eam speculativam et prac-
ticam secundum varias acceptiones sicut una anima in hoc se-
diversas species simul eam rationalis sensitiva et vegetativa
ita varietate lo. r. in prima. p. 1. d. 9. n. 2. Quod quod sit.
quod adhibet logicam eam magis speculativam quam practicam
quod probabile putat Sower. lo. r. in ist. quod anima eam illorum
quod dicunt logicam nec speculativam nec practicam eam
eam organice seu instrumentale ad finem tam speculati-
vam quam practicam quod quod nunciat. ita ut utores Graeci et
alii supra legem d. r. cap. 2. ab initio citati.

Conclusio falsum est logicam nec eam speculativam nec
practicam eam quod autem quod anima et quod omni habitus intel-
lectus eam practicus vel speculativus logica eam habitus intel-
lectus ergo eam speculativus vel practicus quod ma. intellectus
ad quod dividitur in practicum et speculativum lo. r. b. r. com.
cap. 2. et b. m. r. lo. r. r. eam aliam quod omni alio intellectu
vel eam practicus vel eam speculativus ergo et omni habitus
omni habitus quod ad hoc quod alio quod quod quod erit
vel speculativus vel practicus. Primus omni habitus intel-
lectus versatus circa cognitionem aliquid veri aut falsi
et eam speculativus aut per alium et eam practicus nec
et fingi medium per negationem utriusque quare manet eam
et fugium verum hoc eam et habitus principalibus n. a. et
instrumentalibus qualis eam logica. porro tunc ut ut prac-
ticum in hac genere in ea acceptione quod ut scilicet exponit
ad quod speculativus in hoc. n. sensu solum quod adit tota
quod.

ita conclusio logica non eam simpliciter speculativa eam quod
ta opinione et illa p. 3. quod dicit principale eam specu-
lativam quod illa scilicet non eam speculativa quod cognitionem

obiecti n̄ h̄t q̄ fine ultimo sed logica cognitioe sui
obiecti n̄ h̄t q̄ fine ultimo q̄ n̄ ō speculativa m̄a patet
mi. p̄b. nam d̄ f̄ōm syllam r̄to cognoscit ut ea cognitione
dirigat intellectū in ḡnendis d̄ f̄ōb, syllis ec.

3^a Conclusio. Logica ā simple practica p̄b. 1° ois sua ē
uel speculativa uel practica ut patet ex prima Conclusioe sed
logica ē sua iuxta p̄ legomenon r̄tm d̄p. 2. cap. 2. nec t̄n specu-

lativa ut p̄bat̄ ē in r̄ta ḡluc. q̄o sup̄ ē ut sit practica
r̄to p̄b. ille habitū ē practiq̄ cuius actū ō notat̄a practica p̄b. 2°
p̄p̄q̄ finis ultiq̄ ā p̄ncipalis ē praxis seu op̄q̄ logica
ē talis q̄o ē practica mi. p̄b. p̄ p̄riq̄ logica actū ē doc̄e

quando d̄screndū sit q̄ ē iudicū practicum finis u. uli-
m̄g ē recte d̄screre q̄ actio intellectū quatenū libere ex-
cercet̄ et p̄ceptis dialecticis dirigat̄ praxis ē r̄tm r̄n d̄-

notū seu in q̄o notabili ā latū actū q̄o logica ē practica acti-
ua factū u. habitū circa op̄q̄ ext̄r̄nū p̄ se uersant̄ lo-
gica. a. p̄ se circa op̄a r̄oi. 3° p̄b. exemplo logica nobis p̄b. 3° ab h̄tica h̄p̄

ab h̄te relicta in qua p̄hissimā d̄ monstrat̄ in libris p̄riū
et post. sunt practica u. g. q̄ d̄ r̄q̄ d̄ beat̄ J̄c̄ h̄ster. d̄ monstrat̄ practica
minor q̄ mediq̄ termiq̄ in r̄a fig. d̄ beat̄ semel subici
semel p̄dicari in antec̄d̄nti q̄ n̄ d̄ beat̄ ingredi ḡluc̄m

q̄ d̄ monstrat̄ d̄ beat̄ p̄st̄ual̄ ḡtare ex p̄riū ueris
immediatis notioibz Notanda ē .a. h̄ie diligenter doc-
trina illa ex Gabriele. q. 11. p̄logi cognitioem practi-

ca ē r̄phicē d̄lativa et ostensiva: D̄lativa ē q̄
exp̄icā d̄lat̄ seu imp̄at̄ d̄ terminat̄ aliqd̄ faciendū ē
qualis a. u. g. H̄ic d̄us d̄t colū die Sabat̄i cultū latina
ostensiva ē q̄ ostendit modū op̄andi uirtute cuius h̄us cam
d̄u intellectū d̄lat̄ op̄andū ē et uoluntat̄ uult̄ p̄t̄ r̄ct̄
r̄tm normam artis uel uirtutis op̄ari talis ē h̄ic cogni-
tio d̄onḡ cōponit̄ ex fundamento p̄rietibz t̄cto p̄riū

21

Conclusio 3^a
Logica ē simple pra-
ctica

quomō et in quo
legat̄ r̄ct̄ h̄ic
notat̄ praxis

d̄ monstrat̄ practica

Nota.

Cognitio practica r̄phicē
ē d̄lativa et ostensi-
ua et q̄ d̄.

practica ē d̄lativa
ueliquid et p̄riū
notat̄

Conclusio 4^a
ita dicitur et speculativa
et practica

ita dicitur
conclusiones

X.

Confirmatio ex analogia
logica scilicet moralis
et physica

Contra 13° dicitur
obicitur 7°
ambiguitas

practicam inter quas e logica q in de sic actus
practicus et ostensivus n e distinctivus id accipiendum e
1^a Conclusio logica e scilicet quod speculativa p. 10 scilicet
pure practica n exalte nam ac proprietates opit d se
directe contemplat besta stule ito metaph. textu. 3. no ars
fabricis n greditur nam ligni aut effectus artificiosi ex
eo facti nec proprietates, ni quantum ad finem opis artifi-
cii nrum e sed logica pfecte greditur nam ac prop-
tates et hinc divisionis sylli etc. go n e pure practi-
ca sed admixtum qd aliqd speculativum. ito dicitur
illa geludes oi ppoio e vera vel falsa ppoium d su-
huro glingente neutra e et terminata vera vel altera
e et terminata falsa sylly d monstratur ponit sciam
Dialectic qrimone istamqua geludes et similes plures
in logica n sicut practica cum n longant in opando
sed plane sunt speculativa go logica q circa tales noc-
satis e scilicet qd speculativa scilicet qd inq nam simple
et absolute e practica ut in 3^a gelude pbatu qrimato
ex quada analogia scilicet moralis seu ethica sicut n. Soc
versat circa actus voluntatis rectos in gura moris ita logi-
ca versat circa actus intellectus rectos quatenus scis ac-
tendit in sermunt e. a. moralis scilicet ex coi oratione
simple practica et scilicet qd speculativa go et logica
etc.

Caput. II.

Hynta qdam dicitur

A duobus rā geludem pcedunt capitis obicitur 10 ptes 10
ter. cap. 9. dividit pblemata in contemplativa, activa seu
practica et instrumentalia: q ultima instrumentalia sunt.
cap. 12. vocat Dialectica et sequitur sub distincta pblema-
ta a speculativa et practica go et ista dialectica seu logica
civil habitus in instrumentariis seu organis nullo a.

mo Speculativa vel practica & ad aut, solum ibi q pble. ²² solutio
 mata practica intelligere moralia, ut patet tum ex exem-
 plo allato utrum voluntas sit bonum necne tum ex cap.
 12. ubi exprae q ante practica vocarat vocat. Et sic
 quare Aristoteles tm distinguit Dialectica seu instrumentaria
 pblemata à speculativa et practica sicuti sumptis hoc
 e moralibus n. a. à practica universim acceptis hinc et
 in sequentibus p q n mferb, q dialectica nec e specula-
 tiva nec practica moralem, q certissimu e. n. a. colligit
 simple n e practica ponet at dici ponit q Aristoteles pble-
 mata practica absoluta et generalia accepit cum loq et spe-
 culativa et practica pblemata principalium suarum à obq
 distinguit instrumentaria Dialectica, q e instrumentaria scilicet
 n q pblemata logica, seu ipsa logica practica n sit, sed
 q rae instrumenti logicam magis distinguit ab aliis suis
 q rae practica q illi generice eois e cu aliis suis pra-
 cticis atq; hanc puto e rae qm qd Aristoteles logicas inter
 suas speculativas et practicas mentione n fecerit qd
 q in illa pignum e resperit ponit q scilicet sit directrix
 orum suarum q ipsum n e parva dignitas logica rae obvio rae
 Aristoteles 6. metaph. taxit catalogu speculativarum et practicarum
 suarum inter eas. a. logicam n numerat qo scilicet ex Aristotele
 totelis sua nec speculativa nec practica e Ad hoc argumtum
 patet qd ex dictis in fine q rae Aristoteles rae argumtum. Hilde. solutio
 Aristoteles eo lo qtm numerare tres scias speculativas; prac-
 ticas. n. Speciatim n recensere. 3. obvio Intellectus ipse, obvio 3.
 opao ex se indifferens e ita ut accidant illi rae speculati-
 vi et practici qo et logica dirigens intellectum in suis opa-
 tionibus ex sua naa erit indifferens et sequenter nec speculati-
 va nec practica. q negando sequam etiam opao intellectus q neg. qo qo

alius
 ubi d
 solutio
 à se
 no ar
 isin ex
 arhi
 ac pms
 practi-
 bnd
 se
 ara
 ciam
 ures
 pando
 i 100
 gale
 malo
 . Sac
 a logi-
 act
 io ne
 logica
 Aristoteles
 na. un
 a. sol
 q. lora
 eu loq
 ulla a

Alia Speculatio est per
minuti distinctio ad praxim

Contra ita quibus
aditibus

Speculatio, et praxis non
opponi sed in ea distinctio
notas: operari a simplici
speculatione, et notitia praxi
notas

Ad argumta. 2. 3.

abstracta et indeterminate sumpta nec sit etiam minata spe-
culativa nec determinata practica sicut et ipsa potentia in-
tellectus in aliqua determinata operatio est determinata prac-
tica vel speculativa. Ceterum alia Dialectica est determi-
nata directiva scilicet ad opus practicum sequenter et ipse
habitus logica determinata est practicus nam habitus in hoc
sequitur actum per quem generatur. Contra ita quibus
ita licet arguatur ille habitus est speculativus cuius ulti-
mus finis est speculatio sed ultimus finis logica est speculatio
ergo logica est speculativa simpliciter. Ma. est falsis ita nota-
re. lex. 3. M. p. ultimus finis logica videtur et finis et deter-
minatus faciendus in aliis finibus sed haec sunt alii speculativi
in plerisque finibus naturalibus ergo &c. sed hoc argumta ut 2. 3.
Notandum speculativum et praxim non opponi sed in ea distinc-
tas notas quae tamen sunt eadem alii generare: opponi a simplici spe-
culativum et notitiam practicam nunquam. Speculativus alii
est ea practicus nec practica notitia sed ea speculativa
sed speculatio est ea obiectum notitia practica quatenus
per illam practicam notitiam dirigibile ut tamen fiat. n. g. spe-
culatio aliqua physica quatenus foris in obiectum specu-
labile de speculatio eadem quatenus a logicis regulis diri-
gibile ut sit recte ordinata est praxis illa ipsa tamen qua-
tenus eadem regulas praxi tamen huius et nunc exercet est praxis
moralis. Hinc ad argumta 2. Ma. vera est si speculatio su-
mpta frater: falsam si sumpta sub nota praxis sed in medio
speculativum est obiectum logica sub nota praxis vnde patet
quod dicendum est alii praxim minoris nam minor illius
praxis vera est et speculatio generata respectu finis quae illa est
est falsa respectu logica quae illam dirigibile respectu

n. logica speculatio de praxi eam arguitur q̄ geluam
 modis resolutiois ē p̄p̄ria sua speculativa sed logica ta
 net modum resolutivum ut patet ex libris Analyticorum
 prioru et post. q̄ a resolutio non accipunt q̄o logica ē sua
 speculativa q̄ negando ma. uerba sumpta s̄o mi. de resolutione q̄o.
 logicam ē practicam ut t̄n notat purana p̄mo in libro p̄mo
 h̄is q̄ t̄n p̄p̄ria t̄n resoluere q̄ compositos syllos in simpli
 ces redigunt q̄ q̄ in p̄fectos ad p̄fectos maleq̄ dispositos ad
 p̄p̄rias figuras reuocant et s̄o t̄n q̄uq̄mo resolutiois signi
 ficatōem inq̄ Alexander libris ^{de} resolutionis in scribit et
 paulo infra eam reddit suo loco explicandam q̄ libri
 illi resolutiois in scribant et n̄ compositiois cum t̄n mul
 ta ē compositio syllosum et t̄n monitioni ibi doceant q̄ q̄o
 elucen obicit nulla op̄o a praxi q̄a intellectus exten
 sione sit practiq̄ hoc ē uersando circa op̄o alterius po
 tentia q̄ intellectus, sed logica uersata circa op̄os intel
 lectus q̄o n̄ uersata ^{circum} praxi et q̄ sequitur n̄ ē practi
 ca q̄o negando ma. nam oes op̄os intellectus intellectus q̄o.
 libera op̄o eunt ut uerit diriḡ h̄a, logica q̄o moralit̄
 ad op̄o p̄p̄ria ēo praxi ē p̄t. s̄o eam aliundam dico
 intellectum extensione practica dici q̄a absq̄ illiq̄ practiq̄
 ē practiq̄ quatenus uersata circa alium distinctum actum
 sine t̄n t̄n is, sit ipsiq̄ intellectus sine alteriq̄ potentia
 semp̄ n. erit extrinsecus adui intellectus dirigendi seu ma
 tico s̄o mi. dico logica uersari circa op̄os intellectus sub
 r̄o directionis ad op̄o ut praxi sunt.

obicitur r̄o

Contra q̄o Concluz
obicitur.

Contra q̄o geluz
obicitur.

Contra q̄o conclusionem ita obicitur Vng et utm numero
 habet n̄ ut ē speculativa et practiq̄ absq̄ alteru p̄mi
 a practiq̄ dicat q̄uenire q̄o nec logica p̄t ē simpl̄ practica
 et s̄o q̄o speculativa h̄is q̄o absq̄ speculatiois et prac

Haec sunt una simplex
qualitas, vel collectio plu-
rum habituum

non ad hoc sed

Logica solutio

licet sunt simple diversi ita ut unq n possit reissa simul
ea speculativ et practiq go nec habitus q p alij generalit
unq et item ea speculativus et practiq quij argumti solu-
tio pendet ex eo an sua sit una simplex qualitas vel
collectio plurium habituum hntium inter se unitate ordinis
alij n q unq attendit (q sit simplex qualitas) qnt ite
q roborant fuerit (q dicunt ee collectionem) nos hoc loco
supponim roborant tanq probabilis alibi t darandum atqz
dicim logicam n ee unam numero habitum sed totale qua-
dam ex pluribz gstatum ordinis quoda. Hinc fle qz ad argumti
distingueno ans n ut unq et item habitus q sit simplex qua-
litas ea speculativ et practiq modo n ut alij habitus ex plu-
ribz gstaty ea speculativ repellu quorunda gstaty habitum
habituum et practiq respectu aliorum parthium nego qd
qz eam dico logicam item alios habitus parthos ee speculati-
va et practica tota alios qzta sumit unqz plures vel
pauciores istiores sunt practici habitus eto simple prac-
tica d.

Caput III.

Si logica sit pars phiæ vel tm
instrumentum.

Varia phiæ

Magna fuit inter veteres de hoc cap. controversia aliq
ex grecis stitit interpretibz ut alexand' philopon' p-
sentent logicam tm ee instrumentum et nullo mo phiæ
phiæ q phiæ tm stent et n instrumentum ee gterdant
platon' et arist' mci et stent of instrumentum phiæ logica
ee voluerunt qbz subscripserunt simpliciq phiæ in phiæ
menta et Boetij lib. 7. in porph. n longe ab initio anteqz

Atram nam dicantur brevia et claranda a qd sit p^{ri}nc
 noer p^{ri}nc, si nim nois p^{ri}ncles significat amorem seu
 studium sapientia ex impositione in et usu significat
 f. q. s^o p^{ri}nc sapientia in sub. nam q. s^o p^{ri}nc antiquis di
 cebant, et in auctore p^{ri}ncgera p^{ri}nc s^o p^{ri}nc ad iactantia
 fugienda modestij uocantur ipsum in. significatu s^o p^{ri}nc
 seu s^o p^{ri}nc aboleri noluerunt a p^{ri}nc s^o p^{ri}nc seu capien
 tia nihil aliud q^u cognitio rei p^{ri}nc caas seu ut p^{ri}nc
 in h^o p^{ri}ncamentum ex ueteru p^{ri}nc refert cognitio rerum
 ut mat: dicitur n. illi p^{ri}nc s^o p^{ri}nc q^u reru abditaru caas in
 darent p^{ri}nc admiratio namq^{ue} hoas ad p^{ri}nc s^o p^{ri}nc impulit et caas p^{ri}nc
 testate p^{ri}nc 10 metaph^{is} cap. 2. q^u caas reru p^{ri}nc tarent
 seu quo mo res ut p^{ri}nc s^o p^{ri}nc dicitur ip^{ri}nc p^{ri}nc p^{ri}nc
 facta reru q^u caas scia e.
 ra Concluo logica e instrumentu p^{ri}nc e i p^{ri}nc s^o p^{ri}nc
 oum p^{ri}nc s^o p^{ri}nc et ip^{ri}nc p^{ri}nc ut patet hinc ex p^{ri}nc
 hione organi sum ex 10. p^{ri}nc cap. 9. ubi p^{ri}nc s^o p^{ri}nc
 instrumentales uocat p^{ri}nc r^o p^{ri}nc p^{ri}nc s^o p^{ri}nc
 hi respectu scia^{ri} seu p^{ri}nc q^u aliis p^{ri}nc s^o p^{ri}nc
 sciendi, quo utuntur alia sua ad sua obiecta cognoscenda
 sed logica talis e ut patet ex hactenus dicti p^{ri}nc
 Dicitur logica tradit instrumenta sciendi q^u ipsa n^o e instru
 mentu sicut u. g. e gladius e instrumentu militi n^o a. ars
 fabricandi gladius. Hoc argumtu hinc Zabarella lib. 1. cap. 12.
 uocat p^{ri}nc ac bene q^u sub. et noie litigat cu t^u re p^{ri}nc
 nam etri reuera in rigore et summa p^{ri}nc s^o p^{ri}nc
 n^o sit instrumentu p^{ri}nc sed rotij t^u h^o syllog^{is} t^u monstra
 sunt instrumenta q^u in usitatu h^o ab obiectis t^u nomi
 noam sumunt sua ueteres logica instrumenta appella
 runt sicut q^u supra diximus ab h^o uocari logica moda
 sciendi eo q^u tradat modu sciendi ita ab eod^{em} et ueta

24
 Notio seu elimen
 p^{ri}nc.
 p^{ri}nc q^u
 q^u p^{ri}nc s^o p^{ri}nc
 Concluo p^{ri}nc
 p^{ri}nc e instrumentum
 p^{ri}nc
 obiectis
 p^{ri}nc Zabarella
 p^{ri}nc in rigore n^o e
 instrumentu
 p^{ri}nc t^u nominatos su
 unt p^{ri}nc

Sic et monstrat, vel et rebus, vel et modo sciendi res, quae
prior spectat ad reales scias, postea ad logica docentem qua
docens et igitur nulla supra quae spectat ad logica utentem re eadem
cum docente.

Conclusio 5^a
Logica utens non est sua distincta
in a docente et oibus aliis
suis realibus
X^o fundantibus non est sua

1^a Conclusio logica utens non est sua distincta a docente et oibus
aliis suis realibus et igitur 2^a opinionem et igitur eodem argumto
quo prior conclusio accidit plane gratis et sine fundamento
non aliquam. habitum poni ab illa opinione.

Conclusio 6^a

2^a Conclusio Ipsi usque et monstrativa doctrina seu gestio
et monstrat extra maam logicam effectum praestat a solis scias
particularibus realibus atque quatenus est vera obiecti cognitio
logica, sed physica vel altera disciplina in cuius materia non
mereat quae tamen quatenus a logica dirigibile rationum et pra-
xi seu operis logica habet recta logica utens dicitur hoc
gelio explicem ut hinc sensu igitur et ut usque igitur habitus
logica docens dicitur quatenus et monstrativa tradit in
verbi modo dicitur utens in quatenus in singulari di-

Hinc gelio sensu
duplex 7°

igitur in intellectu circa hanc vel illam gestioem sylli
in scias et pro modo artis. itaque sensu et ut ipsa scias reales
quatenus astruunt utuntur regulis logicis hinc et monstrat sicut
illas faciunt dicant logica utens igitur sensu et quae opinionem
et falsum quae sic per logica sine scientifica tradit modum
differendi in verbi sine pro modo artis in singulari hanc vel
illam gestioem sylli dirigat semper per rationem docentis igitur
neutro modo est utens per autem docentem est ostendit modum aliquem
faciendi sed modo quo geruntur logica ad alios aliarum sciarum non
est alius igitur ut ostendat per regulas quo modo sunt faciendi sylli
igitur logica quatenus geruntur ad usum differendi in aliis scias
semper se habet per modo docentis gestioem exemplo aliorum habi-

et sensu et summo sic

pl.

Confirmat

tuum practicum ut prudentia et efficacia artium a quibus oibus
ergo per illos directum non effectum ab ipsis sed in directe ge-

dicit ut bñ notat ipse Fons. 2. metaph. cap. 3. q. 2. sectis. notat.

3. ~. utq; sensus e uery atq; ita pb. Alia ^{scilicet} alia et
afficienter utitur logicis regulis qd sub hac rōe pnt dici lo-
gica utens passim quasi qd utitur logica adq; sunt logica
usitata seu exercita ipsiq; atq; sciarum sunt vsq; artis logica
seu illig. ppxis et org uel ut graeci loquunt alia scia sunt
logica gereta seu applicata rebz nam quemadmodu ul pgy-
loroni exemplo utar ulna alia e mensurans alia mensu-
rata nam et instrumentu glectu ad res mensurandas et
ulna et p panni. u. g. et ulna mensurata scil. ita et
logica alia e aurula a rebz seu docens mensura quasi alia-
rum sciarum alia u. e gereta rebz reliqua scil. ppxis q e lo-
gica quasi mensurata hoc e in ipso usu ita fo hns sicut
logica docens p scribit et hunc eant m sensu tradit
Vasquez to. 7. m 7a pten disp. 2. cap. 6. n. 19. his p bñ
Cum logica diuidat coitar. m doctem et utente Ego
hanc diuisionem sic intelligerem ut logicam doctem dica-
rem ad ipsum habitum et alium logica quo qd quidral
et p mouet opa rōis iuxta Regulas m ipsa tradita. Logica
u utens dicat ppxis et org huius artis ipsa uidelicet
gstrudiu sylli m hac uel uel illa ma q sane m oibz scis
regit et ob id logica inter artes connumerat qd ueritat
uicda org. ^{scilicet} Concluo.

utq; sensus e uery qd.
Alia scilicet alia et
logica exercita seu usitata
utq; ega

exemplo ulna mensurata ad mensurata

scilicet Vasquez

Concluo. 7
Logica utens dicitur sumpta
e usq; doctrina logica
e usq; doctrina logica

Logica utens strictissime sumpta e usq; doctrina logica
seu facultas q quacungq; m utramq; ptem disputandi ita
auctores se opinionis et ante illos manifestu. s. Tho. 4. metaph.
lib. 4. ff. atens et metaph. to. 5. secty. 1a. q. 1. dicabili um
quoru ista secty noie utantis m compendit habitu ex pba-
bilibz argumentaten priores u. duo dicunt m pta logica

scilicet opinio et fac-
tante pte sumpta

à logica ex topicis qd dialect. disputabilis seu usq
 doctrina topica plures sūt rōes ob quas logica utens di-
 ci mereatō explicio aut usq et monstrativa doctrinae in
 aliis scilicet q̄suis quo ad form aliquid logicum habeat illa
 in fra p̄ mām et principia certa scia ita ḡrabit ut
 iam n̄ amplig logica sed simple physica vel metaphisica
 u. g. dicat sicut dial p̄ distiam ḡrabitum n̄ iam simpliatat
 sed do vel leo appellat usq u. doctrina topica q̄s in
 quo ad form logica p̄chit verumet quo ad mām ad
 nullam p̄ticularē su sciam spectat cū n̄ ex unis atq̄ priis
 sed tanq̄ opinio ex cōibz et p̄bilibz q̄ tradunt in topicis
 argumētis ipsi topica seu dialectica nōn retinet ubi reuer-
 effianth n̄ à dialectica doante sed ab habitu opinionis p̄-
 lat sicut usq et monstrativa doctrina ab aliis scis.

NB. hanc explicatōe
 antecedentis

nee reser q̄ à doante
 ab habitu efficiēti p̄cedat

8^a Conclusio logica utens ē realit̄ distincta à doante gane
 ḡcludam intelligo de logica utente in significōe latōis q̄
 summissimz in b. ḡcludō et à logica utente s̄cula sumpta
 iuxta p̄cedētō ḡcludōm ē a. q̄uo ad gane p̄stōriō n̄ p̄tō
 j̄ aut̄ gane s̄a opinionis catōri si loq̄ntō et aliibz utatō
 ḡcludō nam doctrina logica et usq doctrina logica extra
 logicam sūt atq̄ realit̄ distincti ut cōi fatenp̄. p̄. a. et p̄. et q̄ ad habitū
 de habitibz doctrina logica et atq̄ logica usq doctrina t̄mō-
 strativa extra mām logicā ē atq̄ aliāru sciarū usq doc-
 trinae topica ē atq̄ opinō sed logica ab aliis scis et ab
 habitū opinionis realit̄ distinguēdo q̄o logica doant et utens
 hoc ē q̄ ita utiq̄ regulis à logica traditi ut simul ipsar
 regulas logicas n̄ doant sūt habitū realit̄ distincti. Dicit
 ex x̄ b̄. f. forma priori ḡcludō utatō saltē colligi dialecti-
 ca topica doantō et utantō re cantōm ē et sola rōē
 differre cū ibidē solit magis cantōm ēā quā t̄ monstrativa

Conclusio 8^a
 q̄ utens ē realit̄ distincta
 ut à doante et quomō.

Conclusio p̄. q̄uo ad atq̄

obidē ex p̄. f. h̄

De art. 5. 1. 2. 3.

doctrina et usum illig q̄ realit̄ distinguunt. Ex
p. Jo. p̄ly n̄ colligi q̄ q̄ topica utens p̄ly sit ead̄m cu
docente quo ad noan et similitudinē seu quementiā tā
si fr̄m q̄ in principis cum Dialectica docente ut sup̄iori
geluoe satis explicatū.

Caput V.

De q̄b̄dam eius divisionibz logica.

primae log. 2. 3. 4.
Ei tres opus collectus

Quae sunt rebus his
collocatis

In p̄ly inveniuntur et
indicantur

In p̄ly et in
chintā

Ex d̄

primā divisio logica ē in tres p̄tes sc̄m tres op̄es in
tellectu q̄ sunt sub eadem at̄quatu coitatis in logica. Hanc
divisionē q̄ lego mono r̄to d̄put̄ ita cap. 5. geluoe r̄ ex S. 1. 2.
iam satis explicavim. ita divisio ē logica it̄m tres spec̄
act̄a dissertationis q̄ ē subiectū attributivū logica nimirū
divisionem d̄ noan argumtoan q̄ divisionē tradit Boet̄
in topica Cicerois Commento r̄to cum ait d̄i n̄r logica
disciplina aut t̄t̄m̄t aliqd̄ aut p̄t̄it̄, aut colligit. Logi
ca igit̄ q̄ ē p̄t̄ia disserendi vel d̄t̄fioe, vel d̄ p̄t̄ione
vel d̄ collectiōne tradit 3^a divisio ē apud eundem Boet̄
in p̄te inveniuntur et indicantur prior tradit in topica
atq̄z in topica posterior in analyticis et in̄t̄ analytica
sc̄u indicantur de ur̄ Boet̄i, haec divisio includi in priori
quo ad singulas p̄tes nam ad singulos modos differen
di et inveniētiē et iudicio ory. 4^a et ultima divisio
ē apud Averroem p̄t̄ione in su lib̄rū p̄t̄. logica
alia p̄t̄e ory. seu cois alia p̄t̄icularis et p̄t̄ia prior
p̄t̄ absoluta lib̄ris p̄dicamentorū d̄ intercepte et priori
analytica posterior lib̄ris posteriorū analyticorū topica
et Elensorū s̄c̄ prior cois q̄a tradit d̄ principis syllo
ipsorū syllo in cois quo ad fr̄m abstrahendo à certā ma
posterior. u. appellat̄ p̄t̄icularis q̄ t̄ syllo ad certā
māam p̄t̄o tradit et cois. q̄ ē ex nr̄is et vocat̄

